

8. *RLB*, 119. dok. Lásd még C. A. Macartney, 2:290–291. o.

9. *RLB*, 114. dok.

10. A hivatalos kinevezések Horthy és Sztójay aláírásával történtek. Lásd *Budapesti Közlöny*, 67. sz., 1944. március 23., 1. o.

11. A propagandahivatalról máshol közlünk részleteket. A Gömbös uszályába tartozó Antal elvakult antiszemita volt, aki vezető szerepet vitt az 1938–42. évi zsidóellenes törvényjavaslatok megszövegezésében. Imrédy 1938-as kormányában államtitkár volt, majd Kállay Miklós 1942 áprilisában állította a propagandahivatal élére – e pozícióját még a német megszállás után is magáénak mondhatta, egészen a Lakatos-kormány megalakulásáig, 1944 augusztusáig. Antal beszélt le Serédit arról, hogy pártoslevélben tiltakozzon a deportálások ellen. A szélsőjobb e bajnokát Macartney professzor így jellemezte: „örök szürke eminenciás, aki befolyásával mindegyre gonosz ügyeket pártolt”. Macartney, 1:112–113. o. A Szálasi-korszakban a propagandahivalt Kassai (Schallmayer) Ferenc vezette.

12. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 77. o.

13. Karsai Elek: *Ítélt a nép*. Kossuth, Bp., 1977, 200. o. Endre antiszemita nézeteire vonatkozóan lásd Endre László: *A zsidókról. A berni per tanulságai*. Stádium, Bp., 1942.

14. A kinevezést hivatalos formában a *Budapesti Közlöny* 1944. október 29-i száma közölte. Lásd még Baký, Endre és Jaross népbírósi ítéletének 4. oldalát. Budapesti Népbírósi, Nb.X. 4419/1945. A dokumentum a budapesti Belügyminisztériumban található.

15. C. A. Macartney, 1:186–187. o. Lásd még Lévai Jenő: *Endre László, a magyar háborús bűnösök listavezetője*. Müller Károly, Bp., 1945, 112. o.

16. *Budapesti Közlöny*, 203. sz., 1. o.

17. *Uo.*, 70. sz., 1944. március 28. 1. o.; *Uo.*, 80. sz., 1944. április 9., 1. o.; *Új Magyarország*, Bp., 1944. március 31. A lap üdvözölte Endre kinevezését, „a nemzeti érzésű igazgatás kiváló szakértőjeként” magasztalva őt. Hangsúlyozta, hogy a „zsidókérdés megoldása” a belügyminisztériumra tartozik.

18. *Magyarország*, Bp., 1944. március 29.

19. *Uo.*

20. Munkácsi, *Hogyan történt?*, 168–169. o.

21. Természetesen a németek gratuláltak elsőként. NG-5575.

22. C. A. Macartney, 2:252. o.

23. *The New York Times*, 1944. március 23.

24. C. A. Macartney, 2:252. o.

25. *Magyarország tiszti cím- és névtára*. Magyar Királyi Állami Nyomda, Bp., 1942, 49:48–49. o.

26. Sombor-Schweinitzer Keresztes-Fischer politikai vonalát követte, s röviddel a megszállás után őt is letartóztatta a Gestapo. A flossenburgi gyűjtőtáborba vitték, és az amerikaiak szabadították fel Heiligkreihlenben. A felszabadulás után az amerikai hatóságoknak segített a háborús bűnösök kihallgatásában. Hollós Ervin: *Rendőrség, csendőrség, VKF 2*. Kossuth, Bp., 1971, 43., 45–46. o.

27. 1944. október 29. után, vagyis a nyilas érában a szekciót Hajnácskó László csendőr ezredes, a IV. csendőrkerület parancsnoka vezette. *A Szálasi-per*. Szerk.: Karsai Elek és Karsai László. Reform, Bp., 1988. 602. o.

28. 1944. június 9-én például Bosnyák felhívást intézett minden zsidó közösség vezetőjéhez, hogy adjanak listákat a körükben élő vagy munkaszolgálatot teljesítő zsidókról. *MOL*, 99. tekercs.